

Op Revtangen ringt men voornamelijk bonte strandlopers

Door Bauke v. d. Veen

In deze maanden passeren weer vele vogels ons land, op weg naar het zuiden of het westen. Sommige blijven hier pleisteren, andere daarentegen zetten hun reis voort. Tussen deze trekvogels zijn er vele, die als donsjong of als volwassen vogel geringd zijn om op deze manier bij te dragen tot een oplossing van de vele vraagstukken, welke zich rondom de vogeltrek voordoen. Behalve in Nederland worden vogels op vele andere plaatsen geringd zodat we vogels kunnen aantreffen met een ring van Moskou, Stockholm, Kopenhagen, Stavanger, enz.

De vogels die met een ring van deze laatste plaats rondvliegen worden voornamelijk gevangen en geringd op het ringstation in Revtangen waar we eens in september enige dagen verbleven.

Niet ver van Reve, dat 32 km ten zuidwesten van Stavanger ligt, vinden we het ringstation van het Stavanger Museum. Het bestaat uit twee roodbruin-geverfde houten gebouwen en is toegankelijk voor insektenmensen, plantenlieden alswel voor vogelmensen. Het oudste gebouw dient als woning voor de leiding van het station; het andere, in 1955 geopende huis biedt slaap- en werkgelegenheid aan zes gasten, die dan tevens de beschikking hebben over een keuken en een conversatiezaaltje met bibliotheek. Bovendien is er volop gelegenheid tot het uitwerken van de verrichte waarnemingen. In de herfstmaanden is het station bewoond door de leider van het trekonderzoek A. Bernhoft-Osa die ons, samen met Tellef Berg uit Sola, met raad en daad ter zijde stond. Ook het hoofd van de Zoölogische afdeling van het Stavanger Museum, Dr. Holger Holgersen heeft ons menig goede wenk gegeven.

Het landschap om het ringstation roept gedachten op aan onze Waddeneilanden. Ook hier duinen en duinvalleien, met langs de kust een strand. In de naaste omgeving ligt het Orrevatn als een souvenir uit de IJstijd. Dit meer wordt omzoomd door groepjes naaldbomen afgewisseld door de rood- en blauwgedakte boerderijen, met in de

verte de bergtoppen van het Noorse land. Langs de drassige oevers fourageerden *groenpootruiters* en *bonte strandlopers* en we joegen herhaaldelijk *watersnippen* en *bokjes* op. Op het meer zelf waren mantelmeeuwen en enige groepjes *brilduikers*. Aan de kust vinden we een haventje waar enige wijfjes-*eidereenden* op de golven deinden. Noordelijk van dit haventje, feitelijk niet veel meer dan een inham met een stenen zijarm zeewaarts, strekt zich een strand uit, rijk met zwerfstenen bezaaid, waarvan sommige door het zeewater rond zijn geschuurd. Het overige gedeelte van de kust vertoont in zuidelijke richting een zandachtig strand met hier en daar kleine gedeelten zwerfstenen. Op andere plaatsen evenwel vinden we temidden van wieren vliegen en hun larven. Deze vliegen nu trekken vele strandlopers en andere waadvogels. Zoals opgemerkt worden deze vogels vanwege het Stavanger Museum geringd. Voor het vangen hiervan gebruikt men driehoekige kooien. Deze bestaan uit een ijzeren geraamte, omgeven met kleinmazig gaas en bevatten drie kleine openingen, waardoor de vogels wel naar binnen kunnen gaan maar de kooi niet meer kunnen verlaten. Aan het eind van elke kooi zit een ijzeren luikje; regelmatig worden deze kooien gecontroleerd. De gevangen vogels worden naar het luikje gedreven en opgevangen in een kleiner kooitje. Zijn genoeg vogels verzameld dan worden ze geringd en, de gegevens omtrent maten, gewicht, leeftijd en sexe genoteerd. Daarna verkrijgen de vogels weer hun vrijheid.

Vooraf bij opkomend water wordt deze vangmethode toegepast, terwijl verder gebruik wordt gemaakt van een ander meer rechthoekig gevormde kooi waar van de ene kant met een stok omhoog wordt gehouden. Aan deze stok is een touw bevestigd, dat op het juiste moment wordt aangetrokken. De op deze wijze gevangen vogels verlaten door een ijzeren luikje de kooi en worden op dezelfde wijze als hiervoor behandeld.

Tenslotte heeft men in de lage begroeiing van naaldbomen rondom het ring-

station een ronde kooi opgesteld waarin een drinkbakje. Deze dient om zanger-tjes te vangen. Ook met de fuiknetten op het terrein van het station wordt gewerkt.

Tijdens ons verblijf werden vooral *bonte- en kanoetstrandlopers* geringd, verder *krombekstrandlopers*, *rosse grutto's*, *steenlopers* en enige *drieteenstrandlopers*. Verschillende trekkers, die langs onze Waddenkust voorkomen hebben we van dichtbij kunnen bestuderen. Het was een onvergetelijk moment een *bonte- of kanoetstrandloper* in handen te mogen hebben of een *rosse grutto!*

De verzamelde gegevens worden jaarlijks door het museum in het Stavanger Museum Arbok en de speciale uitgave „Sterna” gepubliceerd. Het lijkt ons interessant een en ander aan deze publicaties te ontleen. Tot en met 1955 werden 151.000 exemplaren van 184 soorten geringd. Hiervan waren toen 4600 terugmeldingen bekend. Het grootste deel van het aantal geringde vogels zijn *bonte strandlopers*, ruim veertien en een half duizend werden er in deze periode geringd, waarna *spreeuwen* en *kramsvo-gels* volgen. In de loop der jaren werden behalve deze soorten andere vogels geringd, zoals *grauwe franjepoot*, *kleine rietgans*, *grote zeekoet*, al betreft dit soms enige of zelfs maar één exemplaar. Tevens werden enige leeftijden vastgesteld. Zo meldde men na zeven jaar een op Revtangen geringde *vink* terug, terwijl van een *bonte strandloper* een leeftijd van veertien en een half jaar werd vastgesteld. In 1950 schoot men op Groenland een *kanoetstrandloper* die in 1948 op Revtangen was geringd; dit was voor het eerst dat men een terug-melding van een op Revtangen geringde vogel uit Groenland registreerde. Van geringde *zilverplevieren* werden er drie teruggevonden, resp. in Denemarken, Frankrijk en Marokko. Een terug-melding van een *oeverloper* van Revtan-gen werd op 31 december 1951 uit Spanje genoteerd, welke vogel in augustus 1950 in Noorwegen was geringd. Op 28 september 1952 werd een *bonte strandloper* geringd, die in september 1954 in Kalinovska in de Oekraïne dood werd gevonden. Een andere *bonte strandloper*, eveneens in september 1952 ge-

ringd werd op 19 september 1954 in Volska in de Sovjetrepubliek gevonden. Van de *drieteenstrandloper* is een terug-melding bekend uit Teneriffe en een uit Senegal. In deze streek werd eveneens een *steenloper* gevonden, terwijl een terug-melding van een *kanoetstrandloper* van Mauritius genoteerd werd.

Zo zien we dat ook op het ringstation te Revtangen veel werk in het belang van de wetenschap wordt verzet; aanvankelijk begonnen door de in 1956 overleden Noor H. Tho. L. Schaanning, wiens naam onverbrekkelijk verbonden is aan het ringonderzoek in Noorwegen.

Siberische lijster

Op 7 januari 1959 zag mevr. E. van den Berg-van Hoytema te 't Joppe, Gorssel een *Siberische lijster* in haar tuin waarover zij de volgende gegevens verstrekte: vlakbij het voederplankje met gedroogde bessen en universeelvoer zat een vreemde vogel naast de *merel*. Hij maakte een gouden-met-beige indruk, breder dan de *merel* en veel geler dan bijv. de *zanglijster*. Ook de vlekken op de borst vielen op door de ronde vorm (halve maanvormig, ronde kant onder), donker-beige op lichte ondergrond; rug donkerder, eendere vorm van vlekken. Ook de kop was goud-achtig en streperig gevlekt. De vogel werd lange tijd goed waargenomen en daarna dadelijk in vogelboeken herkend.

Zonder twijfel moet dit een *Siberische lijster* (*Geokichla sibirica*) zijn geweest.

Oude putter

De heer M. van Dijk te Beverwijk schrijft ons: enkele jaren geleden stierf een *putter* bij mij, die 24 jaar in mijn volière gehuisvest is geweest en waarvan ik een groot aantal jongen (bastaarden) gekweekt heb. Deze mededeling doe ik omdat ik nog nergens gelezen heb, dat een dergelijke vogel zó oud kan worden.

Houtbeton nestkasten

De ook in Nederland reeds eerder beproefde houtbeton-nestkasten zijn thans verkrijgbaar voor particulieren.

Deze „Waveka” nestkasten hebben een vlieg-opening van 32 mm en zijn geschikt voor mezen enz. Voor het schoonmaken en het controleren kan de voorwand naar beneden worden geschoven. Men kan uit twee ophangsystemen kiezen, één met beugel en bevestigingsklosje (systeem A), terwijl systeem C met een speciale vork kan worden opgehangen en afgenomen. Een ladder is daarbij dus overbodig, hetgeen het controleren van kasten, welke verspreid hangen over een groot gebied, vergemakkelijkt. Afstoten door onbevoegden wordt onmogelijk gemaakt door een speciale veiligheidsklem.

De alleenverkoop van de duurzame houtbeton-nestkasten berust bij de heer G. van Waversveld, Dr. Hermansstraat 11, Driebergen (telef. 03438-3063).